

Till ledamöterna i Miljö- och jordbruksutskottet

Rasförbud är helt verkningslöst för att minska hundars attacker!

Under senare tid har flera mycket tråkiga händelser lyfts fram i media där hundar attackerat människor. Det här är naturligtvis helt oacceptabelt! Det har sedan lett till att vissa ropar på enkla lösningar. Gör som i Danmark och Norge, inför rasförbud!

Vi på Svenska Kennelklubben beskylls ofta för att tala i egen sak när vi argumenterar mot ett hundrasförbud som lösning på hundattacker. Det stämmer att vi talar i egen sak - men inte på det sätt som påstås.

Det stora mörkertalet attacker sker nämligen på andra hundar och vi representerar nästan 380 hundraser i vår organisation. Som riskerar att bli attackerade, skadade och traumatiserade. Ibland även dödade. Ägarna till de attackerade hundarna, våra medlemmar, sitter med sin rädsla och sin sorg. Ibland får de även stå för vårdkostnaden själva. Om man inte kan eller vågar kräva ersättning för vårdkostnaderna på grund av vem som äger hunden som utförde attacken.

Vi vill därför vara mycket tydliga: vi vill ha en nollvision för hundattacker!

Men då räcker det inte med att säga att människor inte ska få ha hund av "kamphundtyp". Det är ett oerhört svek mot alla de hundar och hundägare som råkar ut för attacker från icke-kamphundar att fokusera på en lösning som helt ignorerar deras lidande. Vi menar att vissa människor helt enkelt inte ska ha hund. Och vissa människor ska inte vara hunduppfödare.

Erfarenheterna av rasförbud

Låt oss börja med att slå fast varför fokus på några enskilda hundraser inte fungerar. Två länder har redan både provat och sedermera avskaffat rasspecifika lagar eftersom de inte såg de önskade effekterna. Nederländerna införde ett förbud mot pitbull 1993 och utökade med rottweiler 2000. I samband med en utvärdering av lagen 2007 beställde regeringen studier av lagens effekter.¹ Den visade ingen förändring på antalet bitskador och lagen avskaffades 2008.

Italien satte 2003 upp 92 hundraser på en lista över "farliga raser" som hade koppel- och munkorgsvång. Listan reducerades senare till 17 raser. Även italienska studier

¹ Cornelissen, Jessica & Hopster, Hans "Dog bites in The Netherlands: a study of victims, injuries, circumstances and aggressors to support evaluation of breed specific legislation

ifrågasatte effektiviteten.² Efter en utvärdering 2007/2008 gjordes lagen om för att fokusera på ägarens ansvar i stället för att fokusera på hundraser.

I vårt närområde har 13 olika hundraser varit förbjudna i Danmark sedan 2010. Studier av situationen i Danmark har dragit slutsatsen att ett rasförbud inte haft någon effekt på antalet bett.^{3 4}

I spåren av debatten i Storbritannien införde Norge sin lag mot farliga hundar 1991 då fyra hundraser förbjöds. 2004 förbjöd Norge även american staffordshire terrier för att den inte gick att skilja utseendemässigt från den redan förbjudna pitbullen. Ändå uppskattar Folkehelseinstituttet att det årligen sker minst 5 000 hundbett i Norge som kräver läkarbesök.⁵ Det ska ställas mot 4 302 i Sverige 2022 (siffror finns inte ännu för 2023) Då är dessutom inte bara bett utan alla hundrelaterade skador inkluderade, eftersom det endast finns en kod hos Socialstyrelsen för hundrelaterade händelser.

Storbritannien används ofta som ett föredöme vad gäller rasförbud. Landet införde sin Dangerous Dog Act 1991 då fyra olika hundraser förbjöds. Men, som det står på den brittiska regeringens hemsida: det handlar mer om typ och hur hunden ser ut än om ras.⁶

Det innebär att om du har en hund som delar många av pitbullens ”karakteristika” så kan polis eller myndigheter ta din hund, även om den inte har gjort något för att uppfattas som farlig och även om ingen framfört klagomål på din hund. Sedan följer en process där ägaren måste kunna bevisa att hunden inte är av en ”förbjuden typ”, annars kan ägaren bli fälld för brott, med böter eller fängelse som påföljd. Hunden avlivas - om domstolen inte skulle komma fram till att den nog inte är en fara trots allt.

Mot bakgrund av att inte ens pitbull är en godkänd renrasig hund med stamtavla kan en process som fokuserar på blandrasers fysiska likhet med en pitbull med all rätt kallas rättsosäker.

Antalet hundbett har samtidigt stadigt ökat i Storbritannien och som författarna till rapporten ”English hospital episode data analysis (1998–2018) reveal that the rise in dog bite hospital admissions is driven by adult cases” konstaterar: Legislation around breed types is unlikely to solve this issue as dog bite risk has been shown to be complex and multifactorial.⁷

² Mariti, Chiara, Ciceroni, Carlo & Sighieri, Claudio, Italian breed-specific legislation on potentially dangerous dogs (2003): assessment of its effects in the city of Florence (Italy)

³ Meyer, Iben & Forkman, Björn, Farlige hunde? En evaluering af raceforbuddet fra 2010.

⁴ Nilsson, Finn, Samsager, John, Lauritsen, Jens & Bonander, Carl, The effect of breed-specific dog legislation on hospital treated dog bites in Odense, Denmark

⁵ Norsk Helseinformatikk nhi.no

⁶ <https://www.gov.uk/control-dog-public/banned-dogs>

⁷ Tulloch, John S. P. et al, English hospital episode data analysis (1998–2018) reveal that the rise in dog bite hospital admissions is driven by adult cases

Efter ett antal spektakulära hundattacker tvingades landet nyligen att lägga till ytterligare en "hundtyp" till listan över förbjudna, american bully XL.

Så varför går inte antalet bitt ned?

- Det råder en övertro på att hundbett enbart kan skyllas på "kamphundar". Det är naturligtvis inte korrekt. Ett förbud av några få hundraser minskar inte antalet bithändelser i den stora gruppen övriga hundar, som består av såväl rashundar som blandraser.
- De hundägare vars hundraser har förbjudits, skaffar antingen andra sorters hundar med liknande utseende och egenskaper, eller struntar helt enkelt i att registrera sina hundar.
- Olämpliga uppfödare kan fortsätta att producera den här typen av hundar, eftersom det inte finns någon kontroll från myndigheternas sida av deras verksamhet.

Ser man till de attackerande hundarna som förekommit i medierapporteringen i Sverige under senare tid är det mycket sällan vi ser att det är renrasiga hundar födda inom SKK som bitit människor på gator och torg. Polisens statistik när de testat farliga hundar visar snarare att det är blandraser som i så fall borde förbjudas. Hundstallet, som får ta emot omhändertagna hundar, säger också att det inte går att peka ut vissa hundraser.

Skulle rasbegreppet användas som grund för åtgärder är det faktiskt bara renrasiga hundar registrerade i Svenska Kennelklubben som det med säkerhet går att identifiera. Vi menar att ett rasförbud alltså riskerar att slå helt fel och bli djupt orättvist.

Sverige har visserligen ett offentligt hundregister som administreras av Jordbruksverket. Men registreringen i registret görs av ägaren och någon kontroll av att uppgifterna stämmer görs inte. Det faktiska resultatet av detta är - som ett exempel - att antalet renrasiga american staffordshire terriers med registreringsnummer i SKK utgjort runt 57 procent av det totala antalet "amstaffs" som har registrerats i Jordbruksverkets register de senaste 15 åren. Förra året utgjorde SKK-hundarna färre än hälften av de "amstaffs" som registrerades.

När något händer går myndigheterna på vad ägarna säger eller vad registret säger. Det har lett till att medierapporteringen mer eller mindre demoniserat en hundras - utan konkreta bevis på att den faktiskt är skyldig. Till exempel rapporterades hunden i Robertsfors som en american staffordshire terrier. Vi hittade inte den hunden i vårt register. På en direkt fråga från oss svarade länsstyrelsen att man gick på vad "de inblandade sa".

Polisen i Västra Götaland har hedrande nog insett problemet och har numera slutat att gå ut med hundras.

Det är inte en alltför vågad gissning att ett rasförbud skulle leda till att antalet så kallade amstaffs mirakulöst minskar hos Jordbruksverket. Genom att de registreras (om) som en annan ras eller helt enkelt inte registreras alls.

Det är för övrigt inte bara hundrasregistret i Sverige som innehåller oklarheter. Det gör även Socialstyrelsens data över hundbett. Eftersom det endast finns en enda kod för alla hundrelaterade olyckor och händelser och allt därför registreras under W54 Biten eller angripen av hund, vet vi inte om antalet hundbett faktiskt ökar eller hur mycket i så fall. Liksom vi inte kan veta om antalet snubbelolyckor över hund med benbrott som följd har ökat eller minskat. Eller vad som faktiskt ligger bakom de dödsfall som registrerats under koden.

Vägen framåt

Vad menar vi då är alternativet?

Vi måste få bort utbudet av dåligt avlade, icke-socialiserade hundar och vi måste se till att människor som är djupt olämpliga som hundägare inte har hund. Vi menar att vi måste reglera hundaveln och vi måste bli tuffare mot hundägare som inte sköter sig.

Svenska Kennelklubben föreslår därför:

- Ett obligatorisk allmänt uppfödarregister, baserat på den modell som EU-kommissionen föreslagit med auktorisering av uppfödare efter inspektion. Dock utan de undantag som gör att en stor del av uppfödarna undantas från uppföljning. Vi menar att uppföljning är nödvändig för att registret ska göra nytta.
- Att konsekvenserna för hundägarna blir mer kännbara om hunden ställer till skada till följd av överdriven aggressivitet eller överdriven kamplust. Lämpliga myndigheter måste få befogenhet och resurser att gå in tidigare. Låt polisen testa fler hundar och i ett tidigare skede. Återinför speciella hundenheter inom polisen i områden där behov särskilt finns.
- Förelägganden om koppeltvång och/eller munkorgstvång ska kopplas till hunden, förslagsvis i Jordbruksverkets register via chipnumret. Det ska inte gå att flytta ifrån ett föreläggande. Förelägganden måste följas upp.

Ett obligatoriskt allmänt uppfödarregister

Vi vet idag hur viktigt det är att valpar får rätt förutsättningar från början. Det gäller valet av föräldradjur, tiden då tiken är dräktig och tiden hos uppfödaren då valpen ska socialiseras för att kunna bli en fungerande medlem i samhället.

I dagsläget är runt 70 procent av de hundar som föds varje år registrerade i Svenska Kennelklubben. Vårt regelverk är skapat för att hundköpare ska känna sig trygga med sitt hundköp och till vår hjälp har vi dels vår databas, dels våra kennelkonsulentbesök. I dagsläget står dock runt 30 procent av hunduppfödningen i Sverige utanför kontinuerlig uppföljning.

Problemet blir extra tydligt i de (tack och lov få) fall vi upptäcker att någon av våra hunduppfödare bryter grovt mot vårt regelverk eller rent av är involverad i brottslighet. Vi är en ideell organisation och den starkaste konsekvensen vi har att ta till är uteslutning, vilket innebär att uppfödaren inte får registrera sina valpar i SKK eller delta i tävlingar vi arrangerar. Själva hunduppfödningen kan dock fortsätta som vanligt, utanför SKK. I de fall vi har krav på till exempel mentaltester av föräldradjuren för att ens registrera vissa hundraser behöver den uteslutna uppfödaren nu inte bry sig om sådant längre.

Därför är det enda sättet att sätta stopp för oseriösa hunduppfödare att reglera hundaveln - med en möjlighet att dra tillbaka en auktorisation vid misskötsel.

Mer kännbara konsekvenser för hundägarna

Det är ett ständigt återkommande tema i dagsläget att hundägare som får sina hundar attackerade anmäler men inget händer. Vi vet att det i nuläget måste ske flera attacker med samma hund för att myndigheterna ska gå in och göra något. En hund som riskerar att skada en annan hund eller en människa ska naturligtvis inte ges tillfälle att göra det.

Låt polisen gå in tidigare och testa hundarna! I dagsläget testas de enligt uppgift 50 hundar om året. Om vi inom Svenska Kennelklubben kan mentalbeskriva runt 9 000 hundar per år, borde polisen kunna testa fler hundar. Det är utmärkt duktiga personer som jobbar med detta inom polisen, ofta utbildade och verksamma hos våra brukshundklubbar. Det är vår förhoppning att Statskontorets utredning ska peka på exakt var det går fel i processen, så att det kan åtgärdas.

Slutligen är det även ett svek mot hundar att lämna kvar dem hos en ägare där de riskerar att fara mycket illa. Där de åter riskerar att försättas av sin ägare i liknande situationer och därmed i realiteten skriva under sin egen dödsdom.

Om hundägaren är olämplig ska hunden inte vara kvar hos den hundägaren! Både för hundens och för omgivningens skull.

Förelägganden måste följa hunden

Vi har sett flera exempel under senare tid där hundar kan gå under länsstyrelsens radar för att ägaren flyttar eller för att hunden byter ägare. Ett föreläggande om koppel- och/eller munkorgstväng måste därför följa hunden. Vi har ett offentligt hundregister där alla hundar ska ingå och där kan lämpligen någon form av anteckning göras så att polis och myndigheter som kollar upp hunden snabbt kan se den sortens information.

Med vänlig hälsning

Kees de Jong

Vd

Svenska Kennelklubben